

5. Поїздки по декількох країнах.

Нині український туризм продовжує свій розвиток, не дивлячись на зменшення кількості гостей з-за кордону. На ринку змістилися акценти – суттєво скоротилася кількість людей, що подорожують по роботі, проте актуальним залишається класичний відпочинок у готелі. Це стосується заміських готельних комплексів, гірськолижних курортів, які розташовані в Карпатах, й екотуризму на кшталт глемпінгів. Наразі найпопулярнішими місцями відпочинку є локації на природі – біля гір, лісів, озер тощо. Це викликано тим, що людям необхідно відволікатися, а природа – це найкращі ліки [3]. Цей тренд з'явився ще під час пандемії, повномасштабна війна лише посилила його. Другий тип туризму за популярністю нині – воєнно-діловий. Проте слід розуміти, що відновлення туристичної діяльності залежить від того, як розвиваються події на фронті та від того, як швидко завершиться війна.

Повномасштабна війна росії проти України на сьогоднішньому етапі розвитку подій надзвичайно негативно позначається на розвитку туристичної індустрії в Україні. Але, враховуючи досвід країн, що пройшли через аналогічні випробування, перед Україною мають відкритись нові можливості для розвитку як внутрішнього, так і міжнародного туризму. Важливе місце має бути відведене «туризму пам'яті», «воєнному туризму» та «національно-патріотичному туризму», аби вберегти від помилок минулого майбутнє покоління.

Список використаних джерел

- 1.Туристична статистика України. ДАРТ. URL: <https://cutt.ly/3GHtFYw>
- 2.UNESCO. Ukraine. URL: <https://whc.unesco.org/en/statesparties/ua>
3. Buntova N. Innovation-related aspects of the development of world hotel services market / Natalia Buntova // Innovative Trends in World Trade Development: the monograph / Edited by Prof. A.P. Rumyantsev - Kyiv: NAU. 2018. – 416 p. – P. 362-384.

УДК 656.224.072

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В НОВИХ РЕАЛІЯХ

Н.В. Бунтова, кандидат економічних наук, доцент

А.В. Невгадовська, студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: індустрія туризму, криза, перспективи розвитку.

Індустрія туризму є одним із найбільш динамічних, стійких і зростаючих секторів економіки в глобальному масштабі, який включає різні види підприємництва. Індустрія туризму за останнє десятиліття стала однією з найважливіших галузей у світі. Туризм у понад 40 країнах залишається основним джерелом доходу національних економік [1, 2]. Однак з початком війни в Україні змінилось усе і це відчув на собі кожен громадянин країни. Постраждали всі сфери та галузі, в том числі, сектор туризму.

Туризм грає велику роль, суттєво впливаючи на економіку країни та благополуччя її громадян. Серед всіх галузей туризм за обсягами доходу займає третє місце у економіці країни. Прибуток з туристичних подорожей, і, відповідно, податки з них, складають вагомую долю бюджету.

Саме туризм дає поштовх до розвитку різноманітних частин інфраструктури, включаючи підприємства торгівлі. Він надає багато робочих місць та можливостей для заробітку, створює умови для функціонування компаній у галузях, що співпрацюють зі сферою туризму.

Так, в умовах війни навряд чи можна говорити про розвиток туризму. З початку повномасштабного вторгнення туризм в країні скоротив свою діяльність. Все ускладнюється тим, що Україна, як і багато інших держав світу, ще не повністю оговталася після пандемії коронавірусу.

Проте, будь-яку кризу слід розглядати як час для появи та застосування нових нестандартних інноваційних рішень, які згодом призведуть до економічного зростання та відкриють нові можливості та етапи розвитку.

Через вплив пандемії COVID-19 та загострення воєнного конфлікту у світі з'являються нові тенденції розвитку туризму, які збережуться протягом наступних кількох років. Ось основні з них:

- 1) зміна світових лідерів туризму;
- 2) нові вимоги до гігієни та рівня медицини в місцях призначення;
- 3) відпочинок на природі (підвищення попиту на глемпінг, велотуризм, рафтинг тощо);
- 4) поява нової туристичної пропозиції (відпочинок у санаторіях для зміцнення імунітету, реабілітація від коронавірусної хвороби та психологічної втоми від бойових дій);
- 5) індивідуалізм (зростання популярності індивідуальних засобів розміщення: намети, кемпінги, апартаменти);
- 6) цифровізація (розвиток віртуального туризму, онлайн-бронювання).

Наразі основним трендом розвитку індустрії туризму є прискорення процесу цифровізації туристичних послуг, використання штучного інтелекту, більш активне впровадження сучасних технологій та підвищення значення ролі державної підтримки для розвитку галузі [3, с.370].

На туристичному ринку активно впроваджуються глобальні комп'ютерні мережі, системи бронювання. Фактично вони стали альтернативним каналом збуту турпродукту і поступово витісняють з ринку туроператорів і турагентів. Найближчим часом для більшості галузей будуть характерні значні зміни, пов'язані зі зміною бізнес-моделей, лідерів, проривними інноваціями. Враховуючи нові тренди, гравці ринку туристичних послуг планують боротися за клієнта в цифровому просторі, що є наслідком глобальної цифровізації.

Список використаних джерел

1. Прогнози розвитку світового туризму // Навколо світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vokrug-sveta.com.ua/kifiyakprognozy-razvitiya-mirovogo-tyrisma.html>
2. Туристичні потоки [Електронний ресурс]/ Державна служба статистики України. – К.: Державна служба статистики України, 2021. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

3. Buntova N. Innovation-related aspects of the development of world hotel services market / Natalia Buntova // Innovative Trends in World Trade Development: the monograph / Edited by Prof. A.P. Rummyantsev - Kyiv: NAU. 2018. – 416 p. – P. 362-384.

УДК 379.851

РЕГІОНАЛЬНА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА СИСТЕМА: СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

С. М. Шевчук, доктор географічних наук, професор
О.А. Легоньков, студент
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: туризм, рекреація, регіональна система.

Розвиток туризму та рекреації розглядається сьогодні у руслі системно-структурного підходу, де предметом просторового аналізу є територіальні суспільно-економічні системи. Кожен регіон України може розглядатися як особлива туристично-рекреаційна система регіонального рівня. Територіальна туристично-рекреаційна система – основна форма організації туристично-рекреаційного господарства регіону. Сучасні підходи до вивчення регіональної туристично-рекреаційної системи ґрунтуються на економічних, соціальних, політичних, законодавчих, екологічних складових, які суттєво трансформувалися під впливом ринкових пріоритетів.

Для того щоб сформувати збалансовану регіональну стійку систему та територіально її оптимізувати, потрібно забезпечити її функціонування відповідно до сучасних умов ринку, потрібна стратегічна модель з урахуванням різноманітних поєднань структурних елементів (внутрішніх та зовнішніх турпотоків, ресурсів, інфраструктури, системи управління, нормативно-правової бази і т.д.), де відображені характеристики, завдяки яким можна визначити спеціалізацію територіальної туристично-рекреаційної системи області.

Головними функціями регіональної туристично-рекреаційної системи є: забезпечення зайнятості місцевого населення, покращення його якості життя, позитивна динаміка економічної ефективності (внаслідок збільшення інвестицій у туристично-рекреаційну інфраструктуру, торговельного обороту галузевих підприємств, податкових надходжень, а також збільшення частки експортно-імпортного обороту).

Туристсько-рекреаційний потенціал, розглядається як сукупність природних, культурно-історичних та соціально-економічних умов та ресурсів території; визначальних можливостей розвитку різних видів відпочинку та туризму, здійснення різноманітних туристично-рекреаційних занять. Під туристично-рекреаційним регіоном розуміється територія, що має природні, культурно-історичні та соціально-економічні передумови для розвитку туризму та рекреації, яка містить інфраструктуру, що необхідна для перебування, розміщення, харчування та організації дозвілля туристів.